

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hizb-ut Tahrir Emiri Şeyh Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası
Takipçilerinin Sorularına Verilen Cevaplar

Soru Cevap

1- Banknotların [Kâğıt Belgelerin] Zekâtı 2- İslam Devletinin Sahip Olmadığı Araziler Ebu Usame

Soru:

es Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakâtuh Aziz Kardeşim.

İki şeyi birbirine karıştırdım, lütfen açıklamanızı rica ediyorum. Allah *Subhânehu ve Teâlâ* sizi hayırla mükâfatlandırsın ve yardımcınız olsun.

Birincisi: Banknotların zekâtı ile ilgilidir. Maliye Kitabında madeni paralar, gümüş veya altına dayalı olduğu için altın ya da gümüş gibi oldukları belirtildi. Bu, net ve açıktır. Yine parasal illetlik yönünden ortak oldukları için kâğıt paralarda da zekât farzdır. Pazardaki alım gücüne göre paraların değeri altın veya gümüşle ölçülür ve nisap miktarına ulaştıktan sonra da üzerinden bir yıl geçmişse zekâtı hesaplanır. Ayrıca bu da net ve açıktır. Banknotlara gelince, devlet veya devlet tarafından yetkili kesimin belirlediği nominal değerden daha az belirli bir oranda altın veya gümüş karşılığı olan kâğıt belgelerdir. Örneğin varsayalım ki devlet, altın dinar karşılığında Ürdün Dinar'ı bastı. Ama karşılığı % 50 olarak, yani yarım altın dinar olarak belirlendi. Buna göre Ürdün Dinarı, iki kısımdan müteşekkil oluyor. Birinci kısmı madeni para, ikinci kısmı da kâğıt para olarak kabul edilir.

Maliye kitabında ise bu tür paraların zekâtı hakkında bahsedilirken, sadece madeni para kısmından söz edildi. Kâğıt para kısmından bahsedilmedi. Oysa onun da bir alım gücü vardır ve parasal nitelik taşımaktadır. Ama Maliye kitabında böyle kabul edilmedi. Bunun açıklanmasını rica ediyorum

İkincisi: Arazi ve mülkiyet [bireysel, kamusal ve devlet mülkiyeti] hakkındadır. İslam Devletine ait araziler ile ilgili olarak iki husustan söz edildi. **Birincisi:** Dördüncü bir mülkiyet türü yoktur. **İkincisi:** Tüm bu araziler, bu üç mülkiyetten birine aittir. Maliye kitabında şöyle denildi: "1- Devlete ait mülklerin türleri, sahralar, dağlar, deniz kıyıları ve devletin şeri yolla sahip olduğu fertler tarafından mülk edinilmemiş işlenmemiş topraklar."

Bu husus açıklanırken, devletin şeri yolla sahip olduğu ve eğer devlet sahip olmuşsa... sözcüğü birkaç kez geçti. Bu, ben de bir karışıklık meydana getirdi. Burada birey ve kamuya ait arazilerden bahsedilmediği gibi devlete ait arazilerden de bahsedilmiyor. Aksine "Devletin şeri yolla sahip olduğu araziler" ifadesi kullanılıyor. Bu, bende sanki devlet içinde hiç kimseye ait olmayan araziler olduğu anlayışını oluşturdu. Bunun açıklanmasını rica ediyorum Allah *Subhânehu ve Teâlâ* mükâfatınızı kat be kat artırsın.

Kardeşiniz Ebu Usame, Kudüs.

Cevap:

Aleykum'us Selam ve Rahmetullahi ve Berakâtuh

Sorunuz iki şıktan oluşuyor:

İlk şıkka cevap:

Banknotlar, madeni paralardır. Yani her zaman altınla değiştirilebilir. Ama yazılı bir parçası değiştirilebilir. Bu değer, herkesçe maruf ve malumdur. Bu temele göre onunla işlem yapılır. Madenin paranın her iki türü kullanıldığında, kâğıt para ile işlem yapılmaz. Bu meseleyi açıklamak adına derim ki parasal işlem, ya bizzat altınla, ya [altın veya gümüşe dayalı] madeni para ile ya da kâğıt para ile olur.

Bizzat altınla parasal işlemin zekâtı, açıktır.

Madeni para ile parasal işleme gelince, ister talep anında üzerinde yazılan olan değere göre altınla değiştirilsin, isterse üzerinde yazılı olanın bir kısmına göre altınla değiştirilsin -ki bu zaten insanlarca biliniyor- altın gibi muamele görür. Çünkü altına dayalıdır. Şöyle denilmez: Üzerinde tam yazılı olana göre altınla değiştirilmeyen banknotların [kâğıt belgeler], kalan kısmı kâğıt para sayılır. Evet, böyle denmez. Çünkü kâğıt para, gümüş ya da altın yerine geçmez. Aksine değerini,

ekonomik gücüne göre devletin kanunundan alır. Aksi takdirde hiçbir değeri olmaz. Banknotun geri kalan kısmının değerli olduğunu gösteren bir kanun da yayınlanmış değildir, dolayısıyla hiçbir değeri yoktur...

Ayrıca her iki türüyle de madeni para kullanıldığında, kâğıt para kullanılmaz. Yine devlet tarafından kâğıt üzerine yazılan yazı, altınla değiştirildiği ölçüde kâğıdın değerini etkiler. Ki bu banknotta insanlarca bilinmektedir.

Binaenaleyh banknot, madeni paradır ve değeri, altınla değiştirilebilir olmasından geliyor. Zekâtı da değiştirilebilir altının değerine göre olur.

Kâğıt para ile işleme gelince, kâğıt paranın gerçek bir değeri yoktur. Bir parça altın ve gümüş ile de değiştirilemez. Aksine kâğıt paranın değeri, ekonomik kapasitesine göre devlet tarafından yayınlanan kanun uyarınca görecelidir. Altın ya da gümüş olması nedeniyle değil parasal illetlik taşıdığı için zekât gerekir. Bu yüzden altın veya gümüş göre değerlendirilir. Altın veya gümüş değerine göre nisap miktarına ulaşmış ve üzerinden de bir yıl geçmişse zekâtı farz olur.

İkinci şıkına cevap:

Hilafet Devletinde Maliye kitabında işaret ettiğiniz metinlerde “Devletin şeri yolla sahip olduğu araziler” ifadesinin belirtilmesine iten neden şu iki husustur:

Birincisi: Devlet, şeri olmayan bir yolla arazilere sahip olabilir. Örneğin insanların arazisini gasp etmek gibi. Bu durumda gasp edilen araziler, vakıa açısından devletin tasarrufunda ve eli altında olsa bile şeran devlet arazileri sayılmaz. Devlet tarafından gasp edilen mallar için İslam’ın gasp hükümleri geçerlidir. İslam’a göre sahiplerinin bu mallar üzerindeki mülkiyetleri bakidir. Devlet, şeri olmayan bir yolla arazilere el koymuşsa, şeran onlarda hiçbir tasarrufta bulunamaz. Ne satabilir, ne kiralayabilir ne de ikta edebilir.

İkincisi: Ölü araziler, devletin otoritesi altında olsalar da, insanlar için mubahtır. İhya ederek ve taş ile çevreleyerek İmamın izni olmaksızın mülk edinebilirler. Ancak devlet, ihya ya da çevreleme yoluyla ölü arazilerin bir parçasına sahip olmuşsa, o zaman bu arazi parçaları devletin mülkü olurlar. Bu durumda hiçbir kimse devletin izni olmadan bu arazileri mülk edinemez. Devlet, o arazilerde istediği gibi tasarrufta bulunabilir. Şeri şekillere uygun olarak satabilir, kiralayabilir ve ikta edebilir. Tüm bunların açıklaması, Hilafet Devletinde Maliye kitabında geçmektedir. Bu husus ile ilgili olarak kitapta şöyle denilmektedir:

“Hadisini zahirine göre tahcir de ihya gibidir. Ancak ölü arazide olur. Başka arazilerde olmaz...Ölü arazi ile ölü olmayan arazi arasındaki bu ayrım göstermektedir ki Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem, insanların ihya ve tahcir yoluyla ölü araziye mülk edinmelerini mubah kılmıştır. Dolayısıyla bu araziler, mubahlardan sayılır. Bu yüzden ölü araziler, ihya ve tahcir için İmamın iznini gerektirmez. Çünkü mubahtır, İmamın iznini gerektirmez. Ölü olmayan arazilere gelince, İmam ikta ettiklerinde ancak mülk edinilir. Çünkü mubahlardan değildir. İmamın eli altında olan mallardan sayılır. Ki bunlara devlet arazileri denilir. Buna şu hadiste delalet etmektedir, Bilal el-Müzenî Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem’den kendisine bir arazi ikta etmesini istedi. Bilal Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem kendisine o araziye ikta edene kadar ona sahip olamadı. Eğer o arazi ihya ya da tahcir yoluyla sahip olunsaydı, Bilal arazinin kendisinin olduğunu gösteren bir işaretle araziye çevreler ve ikta edilmesini istemeksizin araziye sahip olurdu.”

Buna göre ölü araziler, insanlar için mubahtır. Ancak devletin sahip oldukları müstesnadır. Diğer ölü araziler, insanlar için yine mubah olarak kalırlar. Yani ölü araziler, devletin otoritesi altında olsalar da, Şeriatın belirlediği doğrultuda mülkiyet açısından insanlar için mubah sayılırlar.

Kardeşiniz Ata İbn Halil Ebu Raşta

Facebook sayfasının linki:

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=220629058105179>